

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/6/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323203491
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2323203491.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Daniela Ilavského a sudkýň JUDr. Janky Benkovičovej a JUDr. Táne Šefčíkovej v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., narodená XX.XX.XXXX a C. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, deti matky: D. E., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom F. B. XXXX/XX, B., a otca: G. C. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, I., v konaní zastúpený splnomocnencom: JELENČÍK A PARTNERI advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Tatranská 49, Bratislava, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia a o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č.k. 32P/71/2023-115 zo dňa 04.12.2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

odôvodnenie:

Uznesením napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zmeny dočasnej úpravy styku otca s maloletými deťmi, ktorý by sa realizoval v jej prítomnosti (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (II. výrok).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení § 324 ods. 1 až 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2, § 330 ods. 1 a 2, § 360 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), a § 1, § 2 ods. 1, § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 25 ods. 3 a 4 zákona č. 36/2005 Z.z., zákon o rodine (ďalej len „ZoR“), článkom 9 a 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa a vecne tým, že nebola osvedčená potreba nariadenia neodkladného opatrenia požadovaného matkou maloletých detí.

3. V odôvodnení uviedol, že matka maloletých sa návrhom doručeným dňa 05.10.2023 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne, do právoplatného skončenia konania vo veci samej, v podstate zúžil súdom dočasne upravený styk otca s maloletými deťmi tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi iba v prítomnosti matky, každú párnú sobotu od 10:00 hod. do 17:00 hod. a každú párnú nedeľu od 10:00 hod. do 16:00 hod. s tým, že styk otca s maloletými deťmi začne v určený čas v mieste bydliska matky a na tom istom mieste sa styk ukončí. Svoj návrh odôvodnila podozrením zo sexuálneho zneužívania maloletých detí zo strany otca, ktoré nadobudla zo správania sa detí po návrate z návštevy u otca. Boli nervózne, prestrašené, precitlivene na hluk. Maloletý C. začal matku, starú matku aj sestru obchytkávať. Keď ho matka upozornila, že takéto správanie nie je vhodné, vravel, že to môže, lebo tatík to robí A.. Maloleté deti porozprávali, ako tatík masíruje A., ktorá aj ukázala na intímne partie. Maloletá A. zároveň mala časté zápaly v intímnej oblasti a problémy s obličkami, napriek tomu, že hygiena tam bola v poriadku a matka si to nevedela vysvetliť. Maloletá bola aj hospitalizovaná pre zhoršený zdravotný stav. Odkedy je matka s maloletými deťmi u rodičov, maloletá A. nemá zdravotné problémy tohto charakteru. Tiež sa už tak často nepomocuje a nemá žiadne zápaly v intímnej oblasti. V tejto veci začalo trestné stíhanie pre zločin

sexuálneho zneužívania. Až do skončenia predmetného konania je podľa matky nepredstaviteľné, aby sa otec stýkal s maloletými deťmi osamote. Pre účely predmetného trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok, závery ktorého podľa názoru matky nevylučujú sexuálne zneužívanie maloletej A.. Z oznámenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru Galanta, Odboru kriminálnej polície zo dňa 30.11.2023 zistil, že vo veci trestného stíhania začatého na základe trestného oznámenia matky maloletých detí pod ČVS:ORP246/2-VYS-GA-2023 bol vyšetrovací spis aktuálne na preverke na Okresnej prokuratúre v Galante, pričom vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ Galanta vychádzajúc zo všetkých doposiaľ zistených skutočností predpokladal postup podľa § 215 odsek 1), odsek 4) Trestného poriadku, teda zastavenie začatého trestného stíhania vo veci zločinu sexuálneho zneužívania. Aj z pripojených spisov sp. zn. 32P/59/2023 a 21Em/2/2023 zistil, že maloleté deti pochádzajú z druhovského pomeru rodičov, ktorí spolu od novembra 2022 nežijú, pričom práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom boli upravené v časti styku, neodkladným opatrením nariadeným uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 21P/20/2023-74 zo dňa 22.02.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 22CoP/9/2023-112 zo dňa 26.04.2023, na základe ktorého je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párný kalendárny týždeň od štvrtka od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme v určený čas v mieste bydliska matky a po skončení styku maloleté deti na tom istom mieste matke odovzdá (ďalej len „neodkladné opatrenie“). V konaní vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 21P/78/2023 sa matka maloletých detí domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by (o.i.) súd do komplexného a konečného prešetrenia podaného trestného oznámenia matky zakázal styk otca s maloletými deťmi, ktorý návrh bol zamietnutý uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 26.06.2023, č.k. 21P/78/2023-27. Uznesením č.k. 21Em/2/2023-195 zo dňa 27.09.2023 súd prvej inštancie nariadil výkon neodkladného opatrenia, ktoré doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, keďže dňa 30.10.2023 podala matka maloletých detí odvolanie. Zo znaleckého posudku č. 75/2023 vypracovaného znalcom z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, psychológia sexuality, PhDr. Janou Čorejovou vyplýva, že maloletá A. „nevie primerane obsažne vysvetliť svoje odmietavé postoje k otcovi, javí sa ako pravdepodobne jej negatívne zarámčovanie niektorých skúseností pod možným vplyvom okolia.“ V znaleckom posudku sa tiež uvádza, že „anamnesticky uvádzané úzkosti, poruchy spánku, pomočovanie, odmietanie osoby otca nie sú počas vyšetrenia pozorované, môžu však byť v príčinnej súvislosti s neprimeraným správaním otca rovnako ako aj reakciou na odlúčenie od otca a detská snaha o spracovanie novej rodinnej situácie“. Na súde prvej inštancie prebieha konanie vo veci samej pod sp. zn. 32P/59/2023 o návrhu otca na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Vo veci je vytyčený termín pojednávania na deň 15.02.2024.

4. Dospel k záveru, že v danom prípade nie je dôvodné nariaďovať neodkladné opatrenie tak, ako to vo svojom návrhu žiadala matka. Z doposiaľ vykonaného dokazovania nemal za osvedčené tvrdenia matky o tom, že aktuálny negatívny postoj maloletých detí k svojmu otcovi je dôsledkom nevhodného správania otca vo vzťahu k maloletým deťom. Ako sa uvádza aj v predložennom znaleckom posudku znalca PhDr. Jany Čorejovej č. 75/2023, aktuálne odmietanie otca maloletými deťmi môže mať aj rôzne iné príčiny, môže byť okrem iného reakciou na rodičovský konflikt, odlúčenie od otca, či rozpad primárnej rodiny a snahou o adaptáciu na nové prostredie. Zdôraznil, že len v prípade osvedčenia bezprostredného ohrozenia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu je namieste rozhodnúť neodkladným opatrením. Vychádzajúc z doposiaľ zabezpečených dôkazov nemal za osvedčené, že by bolo dôvodné obmedzenie styku otca s maloletými deťmi tak, ako to navrhla matka, preto návrh zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Namietala predčasné vyjadrenie vyšetrovateľa v trestnej veci o predpokladanom zastavení trestného stíhania, keďže matka navrhla zabezpečiť a vykonať ďalšie dôkazy a z odpovede vyšetrovateľa zo dňa 14.12.2023 vyplýva, že vyšetrovanie naďalej prebieha. Pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal aj zo znaleckého posudku č. 75/2023 je nevyhnutné, aby citoval a vysporiadal sa aj s bodom 7. záveru: „Neprítomnosť znakov sexuálneho zneužívania nevylučuje zažitie sexuálneho zneužívania u maloletej osoby, t.č. psychologickým vyšetrením na základe jeho výsledkov však nie je možné jednoznačne potvrdiť zažitie neprimeraného správania k osobe maloletej, vrátane sexuálneho zneužívania, či iného neprimeraného správania.“ Súd si zároveň osvojil bod 5. záveru posudku,

ktorý je nejasný a neurčitý, v konečnom dôsledku tak, ako je posudok ako celok sám. Vzhľadom k tomu, že závery posudku ani čiastočne nevylučujú možnosť sexuálneho zneužívania, prípadne iného neprimeraného správania otca, je nemožné o neho opierať odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s nahrávkami, ktoré boli s návrhom predložené a so správou ÚPSVaR Stropkov zo dňa 16.06.2023. Od uvedeného dátumu sa vzťahy iba zhoršili, otec sa s deťmi nestretáva, podáva na matku stále nové trestné oznámenia a vzájomne naďalej nekomunikujú. Aktuálne sa deti s otcom stretávať nechcú, matka im žiadnym spôsobom v styku nebráni, avšak nie je možné od nej spravodlivo žiadať, aby trasúce sa, plačúce a vykrikujúce deti proti ich vôli natlačila do auta a poslala preč. Posledný styk otca s maloletými sa mal uskutočniť dňa 14.12.2023. O priebehu situácie bol na mieste spísaný úradný záznam polície v Stropkove zo dňa 14.12.2023, pričom o jeho hodnovernosti a prežitých udalostiach sú privolaní príslušníci policajného zboru ochotní svedčiť. Zároveň matka priložila aj kamerový záznam, na ktorom je zachytené správanie maloletých detí zo dňa 14.12.2023. Je nevyhnutné, aby súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní k dispozícii aj aktualizovanú správu ÚPSVaR, ktorá bude odzrkadľovať aktuálny stav. V konaní vo veci samej je potrebné v rámci dokazovania vypracovať aj psychologické znalecké posudky na maloleté deti. Súd by mal pri svojom rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia pristupovať omnoho citlivejšie k predloženým dôkazom a tvrdeniam, nakoľko sa jedná o život a psychické zdravie maloletých detí. Nesprávne rozhodnutie súdu môže a v zásade aj negatívne ovplyvniť ich celý život. Matka, uvedomujúc si nevyhnutnosť potreby obnovenia vzťahu detí s otcom, správne navrhla, aby sa spoločne stretávali za jej prítomnosti, resp. v tejto otázke je účelné sa zaoberať aj možnou účasťou kolízneho opatrovníka. Za daných okolností je nemožné, aby deti, ktorých vzťah s otcom sa podstatne oslabil, posielal súd do pre nich toho času už neznámeho prostredia vzdialeného 450 km. Jedinou cestou ako si maloleté deti môžu opätovne vybudovať vzťah s otcom je pomalé a opatrné navyšovanie spoločne stráveného času, kedy deti budú schopné získať stratenú dôveru voči osobe otca (adaptačné obdobie). S poukazom na toto určujúce kritérium a zmenené skutkové okolnosti spočívajúce v dlhodobej strate kontaktu medzi maloletými deťmi a otcom, nemožno mať žiadnu pochybnosť o tom, že nadviazanie ich opätovného kontaktu musí mať formu postupného adaptačného procesu, aby sa tak prirodzeným a nenásilným spôsobom obnovili oslabené, ak nie úplne prerušené vzájomné väzby a zároveň sa eliminovalo akékoľvek významnejšie riziko, že maloleté deti by takú náhlu zmenu v podobe odrazu niekoľkých dní strávených u otca s prespaním nemuseli zvládnuť bez nezvratiteľných dôsledkov na ich psychiku a emocionálny stav. Zotrvala na svojom návrhu.

6. K odvolaniu matky sa vyjadril otec tak, že matka nerešpektuje jeho rodičovské práva. Neoprávnene zadržáva maloletých, bez súhlasu otca ich fakticky presťahovala z ich domova v I. do jednej izby, ktorú spolu s ňou obývajú v dvojizbovom byte aj s jej rodičmi na druhom konci Slovenska v B., vzdialenom od I. približne 420 km. Maloleté deti vytrhla z prostredia, kde od narodenia žili, od kamarátov, lekárov, škôlky a najmä od otca. Naďalej nerešpektuje neodkladné opatrenie, pritom sudkyňa konajúca vo veci výkonu rozhodnutia matku dôrazne poučila, že je jej povinnosťou maloletých riadne na styk s otcom pripraviť, pričom tou prípravou nie je len pobalenie tašky ako sa matka mylne domnievala a naďalej domnieva, keďže práve neplnenie tejto jej povinnosti má vážny a negatívny vplyv tak na maloletých pri ich kontakte s otcom a následne prirodzene aj na otca. Nielen znalecký posudok PhDr. Jany Čorejovej č. 75/2023, ale aj znalecký posudok Mgr. Dušana Kešického, PhD. č. 61/2023, ktorý zadal otec potvrdzujú nezmyselnosť, nepravdivosť a absolútnu urážlivosť tvrdení matky voči otcovi a o jeho údajnom konaní voči maloletej. Od poslednej dočasnej úpravy styku a od právoplatného zamietnutia návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne zákazu styku otca s maloletými deťmi uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 26.06.2023, sp. zn. 21P/78/2023, nedošlo k žiadnej zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie. Matka sa vo svojom odvolaní odvoláva na akési nahrávky, ktoré mali byť súčasťou jej návrhu. Žiadne takéto dôkazy však neboli otcovi doručené, preto požiadal o možnosť sa s nimi oboznámiť. Poukázal na to, že už aj na základe súčasnej dočasnej úpravy styku je výlučne on sám povinný znášať všetky finančné, časové a energetické náklady spojené s realizáciou styku, čo považuje za nespravodlivé, najmä za situácie, keď to bola matka, ktorá sa rozhodla odsťahovať do 420 km vzdialeného B.. Preto aj v tomto ohľade je návrh matky, ktorý by výrazne ukrátil otca o styk s deťmi absolútne hanebný a nedôvodný, a podľa jej predstáv sa tomu majú prispôbiť nielen maloletí, ale ešte aj otec, pričom matka nemusí cestovať vôbec. Hrozný, ale bohužiaľ ničím neobvyklý je postup niektorých rodičov v sporoch o deti, ktorý sa rozhodla využiť aj matka voči otcovi. Matka v civilných konaniach opakovane označila otca za násilníka, za užívateľa drog a potom aj pred OČTK za osobu, ktorá mala sexuálneho zneužívať maloletú a teraz k tomu ešte pridala, že otec bije obe maloleté deti. Všetky tieto tvrdenia sú nepravdivé, nezmyselné a vonkoncom nepreukázané. Vo veci trestného oznámenia podaného matkou na otca sa vedie len trestné konanie vo veci, pričom otec nebol nikdy obvinený.

Maloleté deti vyrastajú v toxickom prostredí, kde sú manipulované matkou, starou matkou, ktorá trpí psychiatrickou diagnózou a starým otcom, ktorý je prchkej, vulgárnej a útočnej povahy. Pri snahe pomôcť maloletým s vecami, keď ich prišiel vyzdvihnúť do bytu, ho starý otec pred deťmi teatrálny vyhodil z bytu. Vzťah maloletých s otcom sa kazí výlučne preto, že sú nútení žiť v prostredí, kde nepočujú od matky a jej rodičov na otca dobrého slova. Je absolútne nevyhnutné, aby maloleté deti a otec mali možnosť tráviť spolu aspoň každý druhý víkend, aby sa aspoň na tento čas vytrhli z nehostinného prostredia, v ktorom sú nútené do meritórneho rozhodnutia vo veci žiť. Maloleté deti nestratili žiadnu dôveru v otca ako to tvrdí matka, ale preberajú tvrdenia matky a jej rodičov, a preberajú ich vzory správania, plnia ich príkazy a želania. Maloleté deti vo veku 4 a 5 rokov sa totiž úplne prirodzene nedokážu vzoprieť dospelým autoritám, s ktorými sú v dennodennom kontakte a konať inak ako si želajú. Za tohto stavu je obmedzenie styku medzi otcom a maloletými pravý opak toho ako budovať riadny vzťah medzi otcom a maloletými. Z toho, čo otec za posledných 14 mesiacov s matkou a jej rodičmi zažil je presvedčený, že u nich nie je žiadny záujem o ochranu záujmov maloletých, ale len o ich prisvojenie si a to za každú cenu. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a z dôvodov uvedených vo vyjadrení, aby mu priznal náhradu trov konania, keďže je to spravodlivé (§ 55 CMP).

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

8. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie dôvodnosti odvolania matky voči uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala realizácie styku otca s maloletými v jej prítomnosti a v užšom rozsahu v (špecifikovanom v odseku 3 tohto rozhodnutia) v porovnaní so súčasnou dočasnou úpravou na základe neodkladného opatrenia.

9. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

12. Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

13. Podľa § 25 ods. 2 ZoR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

14. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Podľa článku 5 ZoR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä: a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa článku 24 ods. 2 a 3 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

17. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa, táto zásada je vyjadrená aj v § 28 ods. 1 a 2 ZoR. Dieťa má teda zákonom garantované právo byť vychovávané oboma rodičmi, a to aj v prípade, ak rodičia spolu nežijú. Aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, má preto právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa, osobne sa o dieťa starať a budovať citové a rodinné väzby s ním, nakoľko stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Prvoradým hľadiskom akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí musí však byť záujem dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa).

18. Zákonná úprava konania o neodkladných opatreniach vyžaduje na nariadenie neodkladného opatrenia, ako formy procesnej ochrany vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, zásadne potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Osobitnej povahy tohto procesného inštitútu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie, keď súd spravidla rozhodne bez vylúčenia a vyjadrenia účastníkov, a bez nariadenia pojednávania. Naliehavý charakter konania o neodkladnom opatrení neumožňuje, aby sa vo veci vykonávalo rozsiahle dokazovanie, tak ako v riadnom konaní, preto sa iba osvedčuje, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.11.2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2012). Spravidla to znamená, že súd vychádza zo skutkových tvrdení navrhovateľa, ktoré posudzuje v súvislosti s dostupnými dôkazmi z hľadiska ich pravdepodobnosti. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade vyžaduje splnenie podmienky, že je tu potreba bezodkladne upraviť pomery. Ďalšou nevyhnutnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba ochrany práv maloletého dieťaťa v situáciách, keď sú jeho práva zjavne ohrozené alebo ak maloletému dieťaťu hrozí závažná ujma. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je určujúci aktuálny stav, resp. terajšie pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov.

19. Na súde prvej inštancie prebieha konanie vo veci samej pod sp. zn. 32P/59/2023 o návrhu otca na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Styk otca je dočasne upravený neodkladným opatrením nariadeným uznesením Okresného súdu Galanta č.k. 21P/20/2023-74 zo dňa 22.02.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 22CoP/9/2023-112 zo dňa 26.04.2023, na základe ktorého je otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý páry kalendárny týždeň od štvrtka od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že otec si maloleté deti prevezme v určený čas v mieste bydliska matky a po skončení styku ich na tom istom mieste matke odovzdá. Uznesením č.k. 21Em/2/2023-195 zo dňa 27.09.2023 súd prvej inštancie nariadil výkon neodkladného opatrenia, ktoré doposiaľ nenadobudlo právoplatnosť, keďže matka sa voči predmetnému uzneseniu odvolala.

20. V tejto veci matka navrhla zmeniť dočasnú úpravu styku otca s maloletými (na základe neodkladného opatrenia) z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania za zločin sexuálneho zneužívania, pričom podozrenie v zmysle vyjadrení matky v návrhu smeruje voči otcovi. V odvolaní matka navyše uviedla,

že za súčasnej situácie, kedy maloleté deti odmietajú styk s otcom je nemožné, aby sa realizoval styk podľa neodkladného opatrenia.

21. Na tomto mieste odvolací súd dáva do pozornosti matky, že odmietanie styku s otcom zo strany maloletých detí nie je v danom prípade dôvodom pre obmedzenie styku otca, keďže tieto okolnosti sú posudzované v prebiehajúcom konaní o výkon rozhodnutia (neodkladného opatrenia), v ktorom ak súd zistí, že sa neodkladné opatrenie nerealizuje, zváži, či je možné plnenie rozhodnutia dosiahnuť účasťou na sociálnom, psychologickom alebo inom odbornom poradenstve, resp. následne, či sú dané zákonné predpoklady pre odklad výkonu rozhodnutia z dôvodu vážneho ohrozenia života, zdravia alebo priaznivého vývoja maloletých detí.

22. Z uvedeného dôvodu odvolací súd posúdil návrh matky výhradne vo vzťahu k osvedčeniu skutočností, vyžadujúcich okamžitý autoritatívny zásah súdu formou neodkladného opatrenia z dôvodu ohrozenia života, zdravia a priaznivého vývinu maloletých detí, ktorým by došlo k obmedzeniu styku otca s maloletými deťmi oproti úprave v neodkladnom opatrení, t.j. tento by sa realizoval v užšom rozsahu oproti aktuálnej súčasnej úprave v neodkladnom opatrení a v prítomnosti matky.

23. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie musel konštatovať, že neboli splnené zákonné dôvody pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle matkinho návrhu, keď nebolo osvedčené také ohrozenie práv maloletých detí, vyžadujúce neodkladnú úpravu. Matka ani v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie už nebol vysporiadal. Vzhľadom k uvedenému sa odvolací súd stotožňuje s presvedčivým a výstižným odôvodnením napadnutého uznesenia, pričom nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže dať za pravdu odvolateľke. Odvolací súd teda v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie uznesenia. K odvolacím námietkam matky sa však žiada doplniť nasledovné:

24. Matka v návrhu opísala sexualizované správanie maloletých. Maloletý C. mal matku, starú matku aj sestru obchytkávať. Keď ho matka upozornila, že takéto správanie nie je vhodné, vravel, že to môže, lebo tatík to robí A.. Maloleté deti porozprávali, ako tatík masíruje A., ktorá aj ukázala na intímne partie. Maloletá A. mala zároveň časté zápaly v intímnej oblasti. Zmenené správanie matka pozorovala aj po realizácii styku maloletých s otcom. Deti boli nervózne, prestrašené, precitlivené na hluk.

25. Je nepochybné, že tvrdenia matky nemožno ponechať bez povšimnutia a je nutné k nim pristupovať s najväčšou obozretnosťou. Pokiaľ matka podozrieva otca, že príčinou takéto sexualizovaného správania maloletých je jeho nevhodné správanie vo vzťahu k deťom, ktoré však otec absolútne poprel je nevyhnutné posúdiť tvrdenia matky vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dostupnými dôkazmi, ktoré majú osvedčovať dôvodnosť návrhu matky.

26. Matka v odvolaní poukázala na listinné dôkazy, ktoré sa vzťahujú na vec a ktoré súd prvej inštancie podľa nej opomenul vyhodnotiť.

27. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov vyplýva, že dňa 14.06.2023 bolo v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 21Em/2/2023 (vo veci výkonu neodkladného opatrenia) vykonané šetrenie pomerov na strane matky. Dňa 15.06.2023 bol na úrade v rámci šetrenia zrealizovaný pohovor s maloletými deťmi, za prítomnosti matky, ktorej sa dožadovali maloletí. Maloletá uviedla, že nechce chodiť k otcovi, lebo ju zbil, až mala modrinu na pravej ruke. Zhasol im svetlo v izbe, pričom sa boja tmy. Púšťal hlasno hudbu, preto nemohli v noci spať. Otec ju mal masírovať, čo jej bolo nepríjemné, preto žiadala otca, aby to nerobil. Aj maloletý sa vyjadril, že nechce chodiť k otcovi. Obaja zhodne uviedli, že ak by prišiel pre nich otec, tak nepôjdu. Ak by sa mali stretávať s otcom aj za prítomnosti matky, aj tak by nešli. Obsahom spisu je aj správa z opakovaného šetrenia úradom dňa 28.07.2023, kedy matka uviedla, že styk otca s maloletými neprebíhal z dôvodu, že bolo začaté trestné stíhanie za zločin sexuálneho zneužívania. Toho istého dňa bol na úrade vykonaný pohovor s maloletými. Maloletá rázne odmietla vykonanie pohovoru bez prítomnosti matky. Maloletý sa k tomu nevyjadril. Preto bol pohovor zrealizovaný opäť v prítomnosti matky. Maloleté deti uviedli, že do I. nechodia, pretože ich tatík bije a zamyká. Maloletá uviedla, že by sa s tatíkom nechcela ani porozprávať, ak by jej volal.

28. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb. V danom prípade

súd vo veci výkonu rozhodnutia zisťoval názor maloletých prostredníctvom kolízneho opatrovníka, ktorý vzhľadom na pranie detí zrealizoval pohovory v prítomnosti matky. Matkine podozrenia ohľadne nevhodného správania sa otca k deťom je pritom vecou, ktorej povaha si vyžaduje, aby bol názor maloletých zisťovaný odborníkom pre danú oblasť a bez prítomnosti matky, ktorá je v danom prípade oznamovateľkou v trestnej veci. Nemožno tiež nezohľadniť aj námietku otca ohľadne možnej manipulácie a negatívneho ovplyvňovania maloletých zo strany matky.

29. Preto odvolací súd zohľadnil závery znalca PhDr. Jany Čorejovej z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, psychológia sexuality v znaleckom posudku č. 75/2023 zo dňa 24.08.2023 v trestnej veci zločinu sexuálneho zneužívania maloletej A.. Z časti záver vyplýva, že u maloletej bolo prítomné odmietanie otca, ktorého opísala kriticky a negatívne, uvádzala najmä bitie, odopieranie stravy, absenciu pocitu citového bezpečia, opísala nepríjemné masírovanie, ktoré prezentovala ako štipkanie prstami. Uvedené však podľa znalca toho času nezanechalo preukázateľné negatívne zmeny na jej psychickom obraze. Anamnesticky uvádzané úzkosti, poruchy spánku, pomočovanie, odmietanie osoby otca neboli počas vyšetrenia pozorované. Znalec konštatoval, že môžu byť v príčinnej súvislosti s neprímeraným správaním otca, rovnako aj reakciou na odlúčenie od otca a detskou snahou o spracovanie novej rodinnej situácie. Znalec tiež konštatoval, že neprítomnosť znakov sexuálneho zneužívania nevylučuje zažitie sexuálneho zneužívania u maloletej osoby, t.č. psychologickým vyšetrením na základe jeho výsledkov však nebolo možné jednoznačne potvrdiť zažitie neprímeraného správania k osobe maloletej, vrátane sexuálneho zneužívania, či iného neprímeraného správania.

30. Otec v rámci odvolacieho konania predložil znalecký posudok znalca RNDr. Mgr. Dušana Kešického, PhD., z odboru klinická psychológia dospelých a psychológia sexuality č. 61/2023 zo dňa 17.07.2023, z ktorého vyplýva záver, že u otca maloletých nie sú prítomné znaky, ktoré by nasvedčovali pre podozrenie na pedofilnú deviáciu. Jeho aktuálne preferencie sú heterosexuálne so zameraním na zrelé objekty sexuálneho záujmu. V jeho záujmovom spektre relevantnom pre vyvolanie vzrušenia, resp. následné uspokojenie pohlavného pudu sa nenachádzajú juvenilné objekty. Riziko neadaptívneho sexuálneho správania v zmysle zamerania na nezrelé, maloleté objekty je nízke. Motivačné predpolie, ako súbor charakteristík osobnosti, ktoré sú významné vo vzťahu k skutku, nezodpovedá očakávaniu vo vzťahu k svojej štruktúre s ohľadom na neprítomnosť tak deviantných, ako aj nedevariantných motivačných faktorov. Citová vybavenosť zodpovedá primeranej zrelosti, bez deficitu vyšších citov, resp. zásadnej straty empatie, čím sa zásadne znižuje pravdepodobnosť zneužívania vlastného dieťaťa.

31. Dopytom zo dňa 15.02.2024 bolo odvolacím súdom zistené, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante, Odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-246/2-VYS-GA-2023 zo dňa 17.01.2024 bolo trestné stíhanie, ktoré bolo začaté za zločin sexuálneho zneužívania zastavené, keďže na základe vykonaných dôkazov mal vyšetrovateľ za to, že skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie sa nestal. Matka podala voči uzneseniu sťažnosť.

32. Podľa odvolacieho súdu, to, že znalec nevylúčil zažitie sexuálneho zneužívania u maloletej neosvedčuje, že otec sa mal dopustiť takého správania voči maloletej, ktoré by vyžadovalo, aby súd bezodkladne obmedzil jeho styk s deťmi, keď u maloletej neboli zistené znaky sexuálneho zneužívania, najmä ak zo znaleckého vyšetrenia sexuality otca neboli tiež zistené znaky, ktoré by nasvedčovali pre podozrenie na pedofilnú deviáciu. Rovnako ani v motivácii, či osobnosti otca neboli zistené také skutočnosti, ktoré by osvedčovali skutočnosti uvádzané v návrhu matky.

33. Odvolací súd sa oboznámil so zvukovými nahrávkami, ktoré k návrhu priložila matka, z ktorých ale nie zrejmé kedy, za prítomnosti akých osôb a za akých okolností mal byť rozhovor zrealizovaný, resp. čo tomuto rozhovoru predchádzalo, preto na ne odvolací súd neprihliadol. Rovnako, ani z obrazovo-zvukového záznamu priloženého k odvolaniu matky nie sú zrejmé okolnosti, ktoré predchádzali plaču dieťaťa, resp. čo vyvolalo tento plač. Pokiaľ matka tvrdí, že maloletá ním reagovala na styk s otcom, ktorý sa mal uskutočniť v ten deň, 14.12.2023, tak v súlade s vyššie uvedeným, odmietanie otca zo strany maloletých nie je dôvodom na bezodkladnú zmenu dočasnej úpravy ich styku s otcom.

34. Sledujúc prvoradé hľadisko záujmu maloletých detí, kedy je nevyhnutné zohľadniť podmienky na vytváranie a rozvoj ich vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, odvolací súd dospel k záveru, že návrh matky nie je dôvodný. Keďže zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené,

odvolaciemu súdu tak nezostávalo iné, než vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP.

35. Napriek tomu, že súd prvej inštancie výrokom II. o náhrade trov konania rozhodol, odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko nejde o konečné rozhodnutie a o trovách konania sa rozhodne vo veci samej v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, a preto súd prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej rozhodne aj o trovách odvolacieho konania v súlade s § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

36. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).